

Verkondiging

Gemeente in de Heer Jezus Christus,

Een mens zou willen dat waar zondag over gepreekt, gezongen, gebeden wordt, maandag werkelijkheid zou worden. In onze Marcuslezing van vandaag krijgen Jezus en zijn eerste leerlingen zelfs niet even de tijd om te verwijlen bij de woorden van God. Al in de synagoge van Kafarnaüm wordt het bijzondere leergezag van Jezus door de demonische werkelijkheid opgemerkt. De demon die het leven van een mens aldaar beheerst raadt eigenlijk als eerste in dit evangelie het geheim van deze mensenzoon: hij is de heilige Gods, zo schreeuwt hij luid. Hij komt een einde maken aan de demonische werkelijkheid en wie zich daar wel bij voelt, heeft inderdaad veel te vrezen. Dat gebeurt dan ook. Jezus werpt de boze demon uit en het gerucht van hem verspreidt zich als een lopend vuurtje door de gehele omgeving van Galilea. Wat is dit, is de centrale vraag. Wij horen een nieuwe leer met gezag en onreine geesten geeft hij bevelen en zij gehoorzamen hem.

In wat volgt en wat wij vandaag gelezen hebben, schetst de evangelist Marcus in de hem zo bekende korte streken het antwoord op deze vraag. Marcus werkt nader uit wie deze Jezus inderdaad is: iemand die het koningschap van God verkondigt en daar ook iets van demonstreert, door zieken te genezen en demonen uit te werpen. Wat volgt heeft een duidelijke opbouw. Je zou kunnen zeggen dat het van klein naar groot gaat: eerst een intieme en kleine scene in het huis van Simon en Andreas

waar zijn schoonmoeder door koortsvuur wordt beheerst. Vervolgens de gehele stad die zich met zieken en ellendigen bij de deur van het huis van Simon melden en daarna de rondgang van Jezus door geheel Galilea waar hij, zo staat geschreven, predikte in hun synagogen en boze geesten uitdreef.

Dat heeft iets heel moois. Het begint klein, intiem. Niet meteen groots en openbaar. Maar in een huiselijke situatie. Min of meer vooralsnog afgeschermd door de stilte van de sabbat. Jezus en zijn leerlingen kwamen immers terug van de synagoge. Daar dus, in dat huis van Simon, zogezegd bij de koffie na de dienst, meldt zich dus als meteen de werkelijkheid van alledag die zo'n volkomen andere taal spreekt. Daar, in dat huis, zijn er mensen vol zorgen. Want iemand die hen lief is, verkeert in een grote crisis. Het is erop of eronder. Zij wordt verteerd door een brandende koorts. De koorts is immers als een vuur, zo zeggen de rabbijnen, dat drinkt en niet eet. Dat hou je niet lang vol. En Jezus grijpt haar hand en richt haar op. Een beeld dat Rembrandt, u ziet dat op de voorkant van onze OvD, met een enorme tederheid en zorg heeft getekend. Zorgvuldig en behoedzaam zet Jezus deze vrouw weer op haar benen. Zij kan weer gaan leven als vanouds. Dat dat meteen het bedienen van de gasten is, valt ons wat tegen. Maar er wil vooral mee gezegd worden dat zij weer in het volle leven is opgenomen. Inderdaad ken ik mensen die dan vooral iets te doen willen hebben maar verder houd ik mij verre van schoonmoedergrappen.

Dat kleine gebaar van weerstand, van hulp, van het mensen weer op de benen zetten, dat breidt zich dus uit. Eerst naar heel de stad die, nu de sabbat bij het vallen van de avond ten einde is gekomen, zich naar het huis

van Simon en Andreas spoeden. En vervolgens naar het gehele Galilese land. Weerstand en verzet zal ook volgen. Maar voorlopig zijn wij daar nog niet. Het goede gerucht van Jezus verspreidt zich en de demonen hebben geen verweer.

Deze opbouw van het evangelie volgens Marcus helpt mee. Van het kleine gebaar, de hulp die de een de ander biedt, de zorgvuldigheid van mens tot mens naar de belofte van een hele wereld die beter wordt. Een wereld die ontdaan wordt van alle demonie die daar heerst. Alle pijn. Alle moeite. Alle tranen. Hoe, zoals de cantate zal zingen, hoe de verbeterheid beteugeld wordt, de wraak verbannen en de verbittering gedempt. De demonische werkelijkheid kan ons verlammen. Te groot zijn. We kunnen volkomen murw geslagen worden door al die berichten van leed en verdriet die ons bereiken. Het wordt ons teveel zoals ook hier en daar tussen de regels door het ook Jezus teveel lijkt te worden als iedereen hem zoekt maar hij het even nodig heeft om te bidden in de woestijn, even ver weg van alle mensen. Maar als het nu eens klein begint? Met de ontferming van mens tot mens? En dat dat dan verder gaat? Enigszins vergelijkbaar met die zin uit het bekende gedicht van Remco Campert:

‘Verzet begint niet met grote woorden maar met kleine daden. (...) jezelf een vraag stellen daarmee begint verzet en dan die vraag aan een ander stellen.’

Want dat laatste is ook van belang. Wat Jezus hier doet, is een daad van verzet. Een verzet dat inderdaad begint met kleine daden. Niet onterecht vroegen wij ons bij het meelesen af waarom Jezus eigenlijk zieken geneest

en hoe problematisch dat kan uitpakken voor wie ziek is en helemaal geen zicht heeft op genezing. Het helpt mij dan om dit handelen van Jezus te zien als een daad van verzet. Het is een schreeuwend protest tegen de oproep om je te voegen in een leven, in een werkelijkheid waarin mensen nu eenmaal verdriet hebben, ziek zijn, geen toekomst of uitzicht meer hebben op beter. Een werkelijkheid waarin de sussende oproep klinkt om je maar te voegen in je lot. De werkelijkheid wordt nu eenmaal door demonen uitgemaakt en een mens doet er goed aan om dat maar te accepteren en dat lot te dragen. De verkondiging van het koningschap van God steekt hier een spaak in het wiel. Zo zal het niet zijn en in ieder geval zal het zo niet blijven. In die zin lijkt het heel erg op dat verhaal van de opwekking door de profeet Elisa van de overleden zoon van de welgestelde Sunamitische vrouw. We hebben daar helaas maar weinig van kunnen lezen. Maar die opwekking volgt op een stevig verwijt van de vrouw zelf. Ze had geen kinderen. En ze had zich er ook eigenlijk wel bij neergelegd dat zij geen kinderen meer zou krijgen. Maar toen ze toch een kind kreeg naar het woord van de profeet Elisa zelf. Ja, toen hij haar toch hoop in het hart had gegeven. Ja, nu legt zij zich ook niet meer zomaar neer bij de plotselinge dood van haar zoon. Nu moet de profeet er maar wat aan doen! Had hij haar maar geen hoop in het hart moeten geven! Nu de toekomst zich heeft aangediend, is de werkelijkheid niet langer meer acceptabel.

En die toekomst begint met kleine gebaren. Kleine blijken van tederheid zoals het overeind helpen van elkaar. Als ik het plaatje op de voorkant bekijk, kom ik maar niet los van de gedachte dat Jezus een beetje bezorgd kijkt. Sta je wel goed? Ga je niet vallen? Kijk je wel een beetje uit, de koorts

is maar net geweken. Het zijn kleine dingen die wij tegen elkaar zeggen. Hoe wij elkaar helpen en ondersteunen om verder te gaan. Maar toch wordt hiermee de verbetenheid beteugeld, de wraak verbannen en de verbittering gedempt. De duivel heeft het er niet van terug.

Amen.